

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 289075
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

06 Aralık 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste (6 Adet- 6 Sayfa)

-Cevap Yazıları (41 Adet, 77 Sayfa)

7/14644 GK:11	7/3880 GK:19	7/8337 GK:101
7/14872 GK:11	7/11850 GK:142	7/19668 GK:29
7/14874 GK:11	7/7536 GK:84	7/19669 GK:29
7/14876 GK:11	7/15232 GK:11	7/19670 GK:29
7/19846 GK:31	7/15236 GK:11	7/20762 GK:37
7/21061 GK:43	7/18431 GK:14	7/20763 GK:37
7/21342 GK:47	7/18969 GK:21	7/21339 GK:47
7/1406 GK:11	7/18972 GK:21	7/19781 GK:29
7/10892 GK:127	7/19657 GK:29	7/20040 GK:31
7/20439 GK:36	7/19658 GK:29	7/19529 GK:28
7/11510 GK:135	7/20761 GK:37	7/19448 GK:25
7/20443 GK:36	7/21204 GK:46	7/19530 GK:28
7/11511 GK:135		7/19532 GK:28
7/20442 GK:36		7/20765 GK:37
7/12729 GK:145		
7/12730 GK:145		
7/1398 GK:11		

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT BAKAN'IN
TBMM 7/14644 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

Akdeniz'den alınan derin deniz örneklerinin yüzde 92,8'inde plastik saptanmıştır. Yani, Akdeniz Havzası'nda 4 metrekareye 1 plastik atık düşmektedir. Bu sorunun en büyük kısmını ise 2 dakika kullanılıp atılan tek kullanımlık plastikler oluşturmaktadır.

AB Konseyi, denizler ve kıyılarda en çok bulunan tek kullanımlık plastik atıkların kullanımını yasaklamaya yönelik bir düzenleme kabul etmiştir.

Buna göre; tabak, çatal, bıçak ve pipet gibi tek kullanımlık plastik ürünler 2021 yılından itibaren yasaklanacaktır. Yani plastik kulak pamukları, çatal-bıçak setleri, tabaklar, pipetler, içecek karıştırıcılar, balon çubukları ve gıda kapları AB ülkelerinde kullanılmayacaktır. AB, plastik yasakları için hazırladığı yol haritasında, 2029 yılına kadar tek kullanımlık plastik şişelerin yüzde 90'ını toplamayı hedeflemiştir.

Bu hedefler doğrultusunda ise; bir yandan karbon emisyonundan kurtulacak, bir yandan 2030 yılına kadar 22 milyar Euro'ya denk gelecek çevre zararı önlenecek, diğer yandan ise tüketicilerin 6.5 milyar Euro tasarruf etmesi sağlanacaktır.

AB'nin bu düzenlemeyi kabul etmesi, başta denizlerimiz olmak üzere çevre kirliliğinin en temel sebeplerinden biri olan plastik kirliliğiyle mücadele için ilk adımdır. Öte yandan söz konusu düzenleme, Avrupa Parlamentosu (AP) tarafından da onaylanmıştır.

Tüm dünya ülkeleri hem doğayı hem de canlı cansız yaşamı tehdit eden plastik üretimini ve tüketimini azaltmaya yönelik politikaları benimsemeli ve uygulamalıdır.

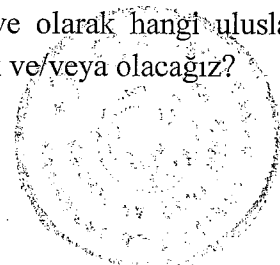
Türkiye için, plastik atık ve poşetler konusunda atılan adımlar yanında, plastik kirliliği için daha etkili ve kararlı adımlar atılması öncelikli olmalıdır.

AB'de yasaklanan tek kullanımlık plastikleri yasaklamak başta olmak üzere, tek kullanımlık plastik ürünlerin üretiminin ve tüketiminin azaltılması, doğada atık halde bulunan bu tek kullanımlık plastiklerin toplanması ve atık yönetimi için harekete geçilmelidir. Bu bağlamda;

1-AB ülkelerinde yasaklanan tek kullanımlık plastiklerin ülkemizde de yasaklanması için yasal bir hazırlık yapılmakta mıdır ve/veya yapılacak mıdır?

2-Plastik atıkla ve kirliliğiyle mücadele kapsamında; Bakanlığınız, başta denizlerimiz olmak üzere çevre kirliliğine neden olan ve canlı cansız yaşamı tehdit eden tek kullanımlık plastik ürünlerin üretiminin ve tüketiminin azaltılması, doğada atık halde bulunan bu tek kullanımlık plastiklerin toplanması ve atık yönetimi için hangi çalışmalarını yürütmektedir?

3-Tüm devletlerin ortak sorunu ve ortak mücadele alanı olan küresel iklim krizi, sürdürülebilir ekosistem, atıklar, denizler ve çevre kirliliği gibi konularda Türkiye olarak hangi uluslararası çalışmalara, işbirliklere, anlaşmalara ve/veya sözleşmelere dahil olduk ve/veya olacağız?

CEVAPLAR

1,2- Başta Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak hazırlanan çevre mevzuatında; çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunması amacıyla atık oluşumunun önlenmesi veya en aza indirilmesi öncelikli hedefimiz olarak ele alınmıştır.

Plastik kirliliğinin önlenmesi amacıyla Avrupa Birliğinde geliştirilen stratejiler Bakanlığımızca da takip edilmekte olup, “AB Plastik Stratejisi” ve “Tek kullanımlık plastiklerin çevreye olan etkisinin azaltılmasına yönelik AB Direktif tasarısı” kapsamında ortaya konulan hedef ve tedbirlerin ülkemiz mevzuatına aktarımı ile ilgili hususlar Bakanlığımızca değerlendirilmektedir.

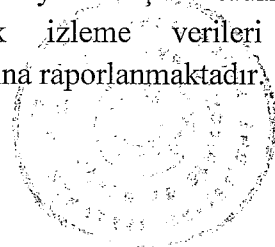
Plastik kirliliğini önlenmesi amacı ile 01/01/2019 tarihinden itibaren satış noktalarında plastik poşetlerin tüketicilere ücretli olarak verilmesi uygulamasına başlanmış olup, 2021 yılından itibaren ise içecek ambalajlarından kaynaklanan kirliliğin azaltılması amacıyla içecek ambalajlarına zorunlu depozito uygulamasına başlanacaktır.

Bununla birlikte, atıkların oluşumunun ve israfın önlenmesi, mümkün olduğu durumlarda ürünlerin veya malzemelerin yeniden kullanımına öncelik verilmesi, atığın bir değer olarak ekonomiye kazandırılması için kaynakta ayrı toplanarak geri kazanımının sağlanmasını amaçlayan Bakanlığımız Sıfır Atık Vizyonu kapsamında hazırlanan Sıfır Atık Yönetmeliği 12 Temmuz 2019 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Plastikleri de içeren deniz çöpleri ile etkin bir şekilde mücadele etmek amacıyla, 2019/9 sayılı “Deniz Çöpleri Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi” 10.06.2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Genelge Bakanlığımız internet sitesinde yayımlanmıştır. (<https://cygm.csb.gov.tr/genelgeler-i-442>)

Deniz çöplerinin engellenmesine yönelik gerek doğrudan gerekse de dolaylı yollardan tedbirler içeren gerek ulusal, gerekse de uluslararası mevzuat uyarınca yükümlülüklerimiz hassasiyetle yerine getirilmektedir. Deniz çöpleri ile mücadelenin en önemli ayaklarından biri de bilinçlendirilmesi çalışmalarıdır. Bu amaçla, Cumhurbaşkanımızın Eşi Sayın Emine Erdoğan Hanımefendinin himayesinde Sıfır Atık Mavi Hareketi yürütülmektedir. Sıfır Atık Mavi Hareketi ile birlikte tüm yurttaki denizlerin korunması ve deniz temizliği seferberliği başlatılmıştır. Bu kapsamda 30.145 kişiye eğitim verilmiştir. Türkiye'nin önde gelen 760 kuruluşu “Sıfır Atık Mavi Sözü” vererek denizlerimizin kirlenmesinin engellenmesi için çalışma yapacağını taahhüt etmiştir. Bunun yanında birçok sivil toplum kuruluşu Sıfır Atık Mavi Hareketine destek vermiş ve deniz çöpü toplama etkinlikleri ile kampanyayı desteklemiştir. Bu çalışmalar sonucunda, Kasım 2019 itibarıyla, yurt genelinde 168.000 m³ deniz çöpü toplanmış ve bertarafa gönderilmiştir.

3- Tehlikeli atıkların sınır ötesi hareketlerinin azaltılmasına yönelik esasların belirlendiği Basel Sözleşmesine ülkemiz 1994 yılında taraf olmuştur. Bu çerçevede atık mevzuatımız AB direktifleri ve sözleşmeye uygun şekilde düzenlenmiş ve yürütmesi gerçekleştirilmektedir. Bakanlığımız tarafından, taraf olduğumuz ve odak noktalığını yürüttüğümüz Bükreş (Karadeniz'in Kirliliği Karşı Korunması Sözleşmesi) ve Barselona (Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi) Sözleşmeleri kapsamında, denizlerimizde; kirlilik izleme verileri ve değerlendirmelerini yaparak düzenli olarak ilgili Sözleşme sekretaryalarına raporlanmaktadır.

Bu kapsamda, Bakanlığımız tarafından koordine edilen ve TÜBİTAK-MAM tarafından yürütülen “Denizlerimizde Bütünleşik İzleme Programı” çerçevesinde deniz çöplerine yönelik pilot ölçekli izlemeler yapılmaktadır. Bu çalışmalarda, suda/sedimanda mikroplastikler ve deniz tabanında trol ile makro katı atıklar izlenmektedir. Ülkemiz ayrıca, Denizlerin Gemiler Tarafından Kirlenmesinin Önlenmesi Sözleşmesi (MARPOL 73/78)’ne 1990 yılından beri taraftır.

